
AZ IGAZSÁG A
FÁJDALOM-
CSILLAPÍTÓKRÓL
tabi
monyó
morfó
gyógyi
mondjnemetadrogokra.hu

MIÉRT ÁLLÍTOTTUK ÖSSZE EZT A FÜZETET

Mostanában sok szó esik a drogokról. Az iskolában, az utcán, a neten és a tévében. Van, ami igaz belőle, és van, ami nem.

Talán nem tudod, de a drogokkal kapcsolatos adatok nagy részét valójában azoktól halljuk, akik ezeket árulják. Volt dílerek bevallották, hogy bármit mondtak, hogy eladják a drogot.

Ismerned kell a valódi tényeket és az igazságot a drogokról, hogy tájékozott döntést tudj hozni velük kapcsolatban. Ezért készítettük ezt a füzetet – neked.

A véleményed fontos a számunkra, ezért arra kérünk, hogy tudasd velünk, mit gondolsz a füzetről. Látogasd meg a weboldalunkat: **mondjnemetadrogokra.hu**, vagy írj e-mailt: **info@drugfreeworld.org**.

Visszaélés a vényköteles FÁJDALOMCSILLAPÍTÓKKAL

Az USA-ban körülbelül 10 millióan használnak vényköteles fájdalomcsillapítókat nem orvosi célokra.

Sok fiatal azért fordul vényköteles drogokhoz a bódultság elérésére, mert azt hiszi, hogy ezek biztonságosabbak, mint az illegális utcai drogok. Gyakran azonban nincsenek tisztában azzal, hogy mekkora kockázattal jár ezeknek az erős szereknek a használata.

Még akkor is, ha az orvos írja fel receptre a fájdalomcsillapítót, a hosszú távú szedése ahhoz vezethet, hogy az illető rászokik a szerre.

Az USA-ban a vényköteles fájdalomcsillapítók használatának rohamos növekedése az új, opioid* alapú gyógyszerek, például az OxyContin bevezetésével kezdődött az 1990-es évek közepén.

Ezeket széles körben úgy reklámozták, mint amelyeknél alacsony a függőség kialakulásának kockázata – ám ez az állítás hamisnak bizonyult.

* opioid: gyűjtőfogalom, amely magában foglalja az ópiumot, valamint a természetes és szintetikus ópiumszerű vegyületeket is.

Mik a FÁJDALOMCSILLAPÍTÓK?

A fájdalomcsillapítók a fájdalom enyhítésére szolgáló szerek nagy osztályát alkotják. Némelyik ópiummákból* készül, másokat pedig laboratóriumban állítanak elő (szintetikus opioidok). Mindkét típus ugyanúgy hat a testre és az agyra, mint a kábítószerek, például a morfium és a heroin.

Akár orvos által felírt, legálisan kapható gyógyszerekről, akár illegálisan beszerzett szerekről van szó, az opioidok nagyon erős hatásúak, és úgy működnek, hogy gátolják az idegrendszerben a fájdalomjelzéseket. Az opioidok ugyanakkor serkentik is az agy örömközpontjait. Ezért nemcsak elfedik a fájdalmat, hanem hamis boldogságérzetet, eufóriát, vagyis egyfajta mámort is okoznak.

A legtöbb fájdalomcsillapító erős függőséget okoz, és miután valaki rászokott, rendkívül nehéz leszokni róla.

* ópiummák: virágzó növény, amelynek termésében ragadós, barnás nedv van. Ez az *ópium*, amely erős fájdalomcsillapító és bódító hatású anyag.

A leggyakrabban felírt opioidok:

Hidrokodon: számos kereskedelmi név alatt eladott vényköteles opioid, amilyen például a Vicodin és a Lortab. A morfiumhoz hasonló erősségű, és erős függőséget okoz.

Oxikodon: vényre kapható opioid, amelyet rendszerint OxyContin és Percocet márkaneveken forgalmaznak. Amikor kábítószerként fogyasztják, ugyanúgy hat az idegrendszerre, mint a heroin, és függőséget okoz.

Morfium: ópiumból származó, vényre kapható opioid, amelyet fájdalom kezelésére használnak. Függőséget okoz, és nagy a veszélye annak, hogy kábítószerként fogyasztják.

Kodein: vényre kapható opioid fájdalomcsillapító, amelyet enyhe vagy mérsékelt fájdalomcsillapításra használnak, illetve köhögés elleni gyógyszerekben alkalmaznak. Más opioidokhoz hasonlóan ez is függőséget okoz.

Metadon: vényre kapható opioid, amelyet opioidfüggőség esetén fenntartó gyógyszerként használnak, illetve fájdalomcsillapítóként is alkalmazzák. Nem okoz olyan mértékű feldobottságot, mint más opioidok, de ha nagy mennyiségben veszik be, okozhat egyfajta eufóriát. Nagyon erős függőséget okoz.

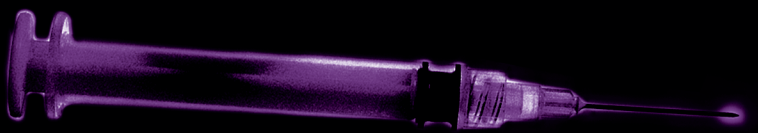
Oximorfon: egy vényre kapható opiát, amelyet általában Opana márkanév alatt értékesítenek, és a kábítószerként való fogyasztásának lehetősége a morfiuméhoz mérhető.

Fentanil: nagyon erős opiát, amely 50-szer erősebb a heroinnál. Vényköteles gyógyszerként súlyos fájdalomra használják. Az illegálisan előállított fentanilt gyakran keverik más drogokkal, és 2011 óta ez a szer a túladagolás miatti halálozások drámai növekedését okozta.

Hidromorfon: Dilaudid márkanéven forgalmazott vényköteles opiát, amely négyszer-nyolcszor erősebb a morfiumnál, és erős függőséget okoz.

„20 éves koromra narkotikumfüggő* lettem. Az egész egy receptre kapott gyógyszerrel indult, egy műtétet követően. Az operációt követő hetekben kábítószerként szedtem, majd össze is törtem a tablettákat, mert így meg lehet szüntetni a szabályozott felszívódást, és így nyeltem le vagy szippantottam fel. Intravénásan is be lehet adni, ami olyan érzés, mintha heroint lőnél be. A szer kínzóan fájdalmas elvonási tüneteket okoz."

– James

* narkotikum: a központi idegrendszerre (az agyra és a gerincvelőre) ható drog, amely szédülést, fokozott jókedvet, emlékezetkiesést, a testmozgás összehangoltságának zavarát és öntudatlanságot okozhat.

A fájdalomcsillapítók szlengnevei

Jogilag nem védett név	Márkanév	Szlengnév
oxikodon	OxyContin, Percocet	codno, codi, codo, bogyó, tabi, gyógyi, gyógyiszer, kodnox
hidrokodon	Lortab, Norco, Vicodin	
propoxifen	Darvocet, Darvon	
hidromorfon	Dilaudid, Exalgo	
meperidin	Demerol	
Fentanil	Actiq, Sublimaze	

Miért okoznak a fájdalomcsillapítók olyan könnyen FÜGGŐSÉGET?

Az opioid fájdalomcsillapítók rövid időre eufóriát okoznak, és erős függőséget is kialakítanak.

A fájdalomcsillapító hosszú távú használata ahhoz vezethet, hogy a test alkalmazkodik hozzá, és rászokik a drogra, így ha a használat leáll, elvonási tünetek jelentkeznek. Tolerancia alakulhat ki, vagyis ugyanahhoz a hatáshoz nagyobb adagokra lesz szükség.

Mint minden drog, a fájdalomcsillapítók is csak elfedik azt a fájdalmat, amely miatt szedik őket. Semmit sem „gyógyítanak meg". Az, aki állandóan megpróbálja

„**Fájdalomcsillapító-függő vagyok.** Néhány éve kezdtem először fájdalomcsillapítókat szedni, amikor az orvosom a gerincműtétem utáni fájdalmaim enyhítésére írta fel őket. Az utána következő néhány évben **próbáltam leszokni,** ezért már kétszer is jelentkeztem elvonókúrára. Nemrég beszéltem meg az orvosommal a következő lépéseket."

– Rush

Családtagok tüntetnek a halálos fájdalomcsillapítók ellen. A drogrehabilitációs szakértők szerint az erős fájdalomcsillapítók (mint például az OxyContin) okozta függőségtől az egyik legnehezebb megszabadulni.

eltompítani a fájdalmat, lehet, hogy egyre nagyobb adagokat szed be, míg azon nem kapja magát, hogy képtelen kibírni a napot a szer nélkül.

Az elvonási tünetek például a következők lehetnek: erős hányinger, felgyorsult pulzus, magas vérnyomás, nyugtalanság, ingerlékenység, izom- és csontfájdalmak, álmatlanság, hasmenés, hányás, libabőrös hidegrázás és a láb önkéntelen rángása.

Az opioidok egyik legnagyobb veszélye a légzési elégtelenség: a nagyobb adagok egészen addig lassíthatják a légzést, amíg az abba nem marad, és utána bekövetkezik a halál.

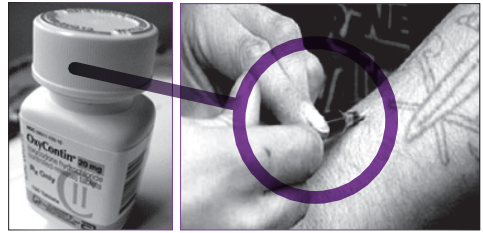
Az opioidválság

Miután éveken át egyre növekedett a drogozás és a függőség, és egyre nagyobb volt a túladagolás miatti halálesetek száma, az USA az opioidjárványt közegészségügyi vészhelyzetnek nyilvánította.

Bár történtek erőfeszítések a helyzet orvoslására, naponta körülbelül 200, opioiddal összefüggésbe hozható túladagolásos haláleset fordul elő. A Betegségek Ellenőrzési és Megelőzési Központja szerint akár 29 százalék is lehet az olyan betegek aránya, akiknek opioidokat írtak fel krónikus fájdalomra, de kábítószerként használják ezeket, és körülbelül 10 százalékuknál függőség alakul ki az opioidoktól.

Az opioid-túladagolás miatti válságot jelenleg a fentanil okozza. A dílerek gyakran fentanilt adnak a tiltott drogokhoz, hogy növeljék a hatóerejüket, de a vásárlókkal nem tudatják ezt. Egyetlen év alatt az opioid-túladagolás miatt bekövetkezett halálesetek közel 70 százalékánál fentanil és más szintetikus opioidok szerepeltek.

A drogtúladagolás okozta halálesetek száma az USA-ban a 2020-as évek elejére évente több mint 100 000 lett – főként fájdalomcsillapítókkal való visszaélés miatt.

„Sosem gondoltam azt, hogy »drogproblémám« lenne, **hisz a tablettákat a gyógyszertárban vettem.** Nem volt rossz hatással a munkámra. Reggelente egy kicsit fáradt voltam, de semmi több. Akkor vált igazán sürgetővé a problémám kezelése, amikor úgy 40 tablettával túladagoltam magam, és **kórházba kerültem.** 12 hetet töltöttem bent, ennyi időbe telt leküzdeni a függőségemet.” – Alex

„Amióta csak az eszemet tudom, mindig is voltak az életemben jobb és rosszabb időszakok. A legapróbb dolgok is könnyen felzaklattak. **Dühkitöréseim voltak,** vagy minden ok nélkül gyűlöltem valakit. Sokáig azt gondoltam, hogy bipoláris vagyok. Tavaly októberben kezdtem ezeket a szereket használni, hogy megszabaduljak a nemkívánatos érzéseimtől. De bármilyen hihetetlen, **csak tovább rontottak a helyzeten.** Most már a függőséggel és az érzelmi problémákkal is meg kell birkóznom.” – Thomas

A fájdalomcsillapítók testi és szellemi hatásai

- székrekedés
- émelygés
- hányás
- szédülés
- zűrzavar
- függőség
- öntudatlanság
- légzőszervi elégtelenség
- szívroham nagyobb kockázata
- kóma
- halál

A fájdalomcsillapítók RÖVID TÖRTÉNETE

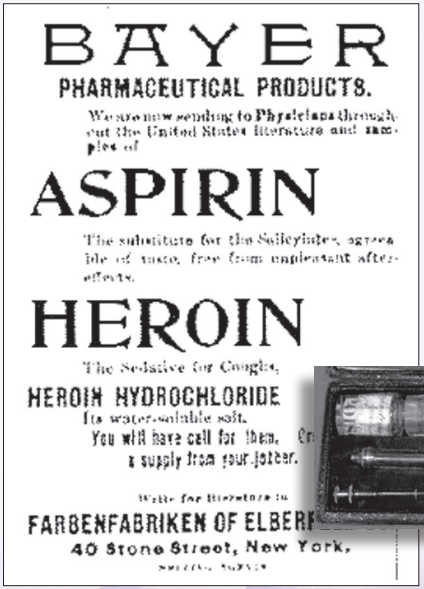
Az eredetileg kerti mákból származó fájdalomcsillapítókat évezredek óta használják élvezeti és gyógyászati célokra. Az ópium legerősebb hatóanyaga a morfium, amelyet Morfeuszról, az álom görög istenéről neveztek el. A morfium nagyon erős fájdalomcsillapító, de közben igen könnyen okoz függőséget is.

A 16. században laudanumot – egy alkoholos ópiumkészítményt – használtak fájdalomcsillapításra.

A 19. században vontak ki először tiszta morfiumot az ópiumból. A morfiumot az amerikai polgárháborúban (1861–1865) széles körben használták mint fájdalomcsillapítót, és sok katona lett függő tőle.

Az erős függőséget okozó opiátokat (ópium-származékokat) évezredeken át használták élvezeti és orvosi célokra.

A morfium az ópiumban található legerősebb hatóanyag; rendkívül erőteljes fájdalomcsillapító, amely az amerikai polgárháborúban számtalan katonát tett függővé.

Egy üveg kodein tabletta – az opiátok ideiglenesen enyhítik a fájdalmat, de erős függőséget okoznak.

A kodein kevésbé erős hatású szer, mint az ópiumból kivonható vagy szintetizálható morfium. 1832-ben Franciaországban állította elő Pierre-Jean Robiquet, amikor arra kereste a megoldást, hogy ne nyers ópiumot kelljen használni orvosi célokra, és kevesebb legyen a mellékhatás. Főként köhögéscsillapításra használják.

A 19. század elején terjedni kezdett az ópium élvezeti célú használata, és az 1830-as években soha nem látott méreteket öltött Nagy-Britanniában. Amikor Kína megkísérelte betiltani az ópiumkereskedést, a britek válaszul 1839-ben hadihajókat küldtek Kína partjaihoz, és így megkezdődött az „első ópiumháború".

Miközben a vegyészek próbáltak egy olyan formájú morfiumot találni, amely kevésbé okoz függőséget, 1874-ben létrehozták a heroint, amelyet először a morfiumfüggőség gyógymódjaként népszerűsítettek. A heroinról azonban az derült ki, hogy kétszer olyan erős, mint a morfium, így hamarosan komoly probléma lett a heroinfüggőség.

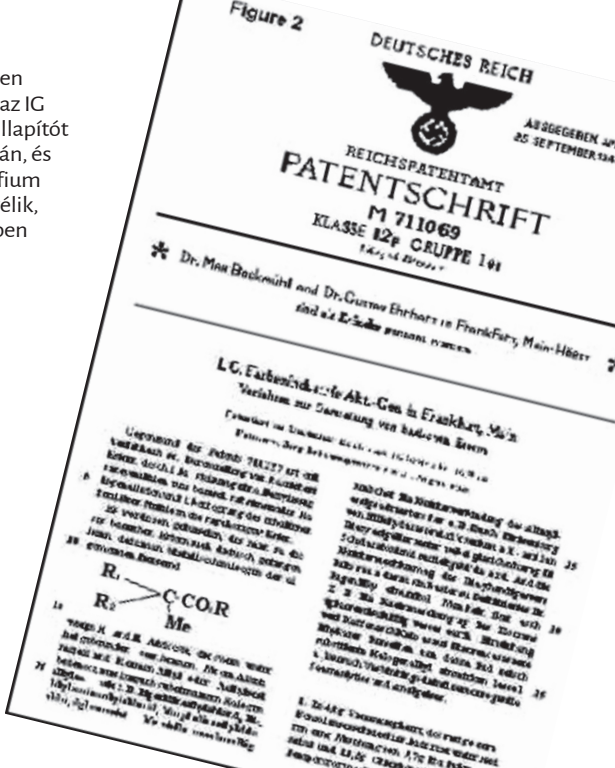
1909-ben az USA Kongresszusa betiltotta az ópium nem gyógyászati célú behozatalát és használatát.

Metadont először 1937-ben állított elő mesterségesen két német tudós, Max Bockmühl és Gustav Ehrhart az IG Farben gyógyszeripari cégnél. Ők olyan fájdalomcsillapítót kerestek, amelyet könnyebb használni műtétek során, és amelynél kisebb a függőség kockázata, mint a morfium vagy a heroin esetében. Ennek ellenére sokan úgy vélik, hogy a metadon még a heroinhoz képest is erősebben képes függőséget okozni.

Az USA Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatalának jóváhagyásával új fájdalomcsillapítók kerültek a piacra: 1976-ban a Percocet, 1978-ban a Vicodin, 1995-ben pedig az OxyContin.

A fentanilt először az 1960-as években vezették be intravénás érzéstelenítőként a súlyos fájdalmak kezelésére. 2013 körül a drogdílerek elkezdték a fentanilt más illegális szerekhez keverni, aminek következtében járványszerű méreteket öltött a túladagolások és a halálesetek száma.

Az IG Farben pecsétje. E német vállalat vegyészei, Bockmühl és Ehrhart fejlesztették ki a heroin egy mesterséges változatának, a metadonnak a képletét. (jobbra)

Figure 2

DEUTSCHES REICH

REICHSPATENTAMT

PATENTSCHRIFT

M 711069

KLASSE 12p GRUPPE 101

* Dr. Max Bockmühl and Dr. Gustav Ehrhart in Frankfurt, Main-Höchst

Egy nemzetközi válság

A tiltott drogokat első ízben használó, 12 évesnél idősebb amerikaiak körében a vényköteles fájdalomcsillapítók a második leggyakrabban használt szerek a marihuána után.

A beszámolók szerint az USA-ban egyetlen év alatt körülbelül 10 millió ember használ fájdalomcsillapítókat nem orvosi célra.

Az opioidhasználók száma az elmúlt évtized során közel duplájára nőtt, ami világszerte 62 millió embert jelent.

2019-ben az előző egy év során opioidokat használó 15–64 éves európaiak száma 3,6 millió volt.

Az elmúlt öt év során az Európai Unióban is nőtt a kábítószer-túladagolás miatti halálozások száma.

Angliában 34 százalékkal nőtt a vényre felírt opioid fájdalomcsillapítók mennyisége, és egy brit tanulmány megállapította, hogy az első alkalommal opioidot kapó emberek több mint egytizede egy éven belül hosszú távú opioidhasználóvá vált.

Az orvosok és rehabilitációs szakemberek beszámolói szerint a vényköteles fájdalomcsillapítók által kiváltott függőség leküzdése a legnehezebbek közé tartozik.

A vényköteles fájdalomcsillapítóktól való függőségre figyelmeztető jelek

A leggyakrabban felírt opioid fájdalomcsillapítók (OxyContin, Vicodin, Metadon, Darvocet, Lortab, Lorcet és Percocet) bár enyhítik a fájdalmat, azt is okozhatják, hogy a személy szervezetének elkezd „szüksége lenni" a szerre, hogy normálisan érezze magát.

10 figyelmeztető jel arra az esetre, ha valakiről úgy gondolod, hogy talán elkezdett függővé válni a fájdalomcsillapítóktól:

1. Egyre növeli az adagot, annak eredményeként, hogy egy idő után hozzászokott a szerhez, és egyre többre van szüksége ahhoz, hogy elérje ugyanazt a hatást.
2. Megváltozik a személyisége, és változások tapasztalhatók az erőnlétében, hangulatában, illetve a koncentrációs képességében annak eredményeként, hogy számára a mindennapos kötelezettségek másodlagossá válnak a drog iránti szükségérzethez képest.
3. Visszahúzódik, eltávolodik a családtól és a barátoktól.
4. Tovább szedi a fájdalomcsillapítókat azt követően is, hogy javult az orvosi kezelésre szoruló állapot, amelyet a szerrel enyhíteni szándékozott.
5. Sok időt tölt el vények megszerzésével, akár távoli helyekre is elutazik, és több orvost is felkeres a szerek megszerzése érdekében.
6. Megváltoznak a napi szokásai és változik a személyes megjelenése: elhanyagolja a személyes higiéniát, megváltoznak az alvási és evési szokásai; állandóan köhög, folyik az orra, továbbá vörös a szeme és üveges a tekintete.
7. Elhanyagolja a házimunkát és elmulasztja kifizetni a számlákat, gyakrabban hiányzik az iskolából vagy a munkahelyéről betegségre hivatkozva.
8. Fokozottan érzékeny a szokványos látványokra, hangokra és érzelmekre; hallucinációi vannak.
9. Elfelejt olyan eseményeket, amelyek megtörténtek, és „filmszakadást" tapasztal.
10. Egyszerű kérdésekre védekezően reagál vagy visszatámad, hogy megpróbálja leplezni a függőségét.

Az igazság a drogokról

A drogok lényegében mérgek. Az elfogyasztott mennyiség határozza meg a hatást.

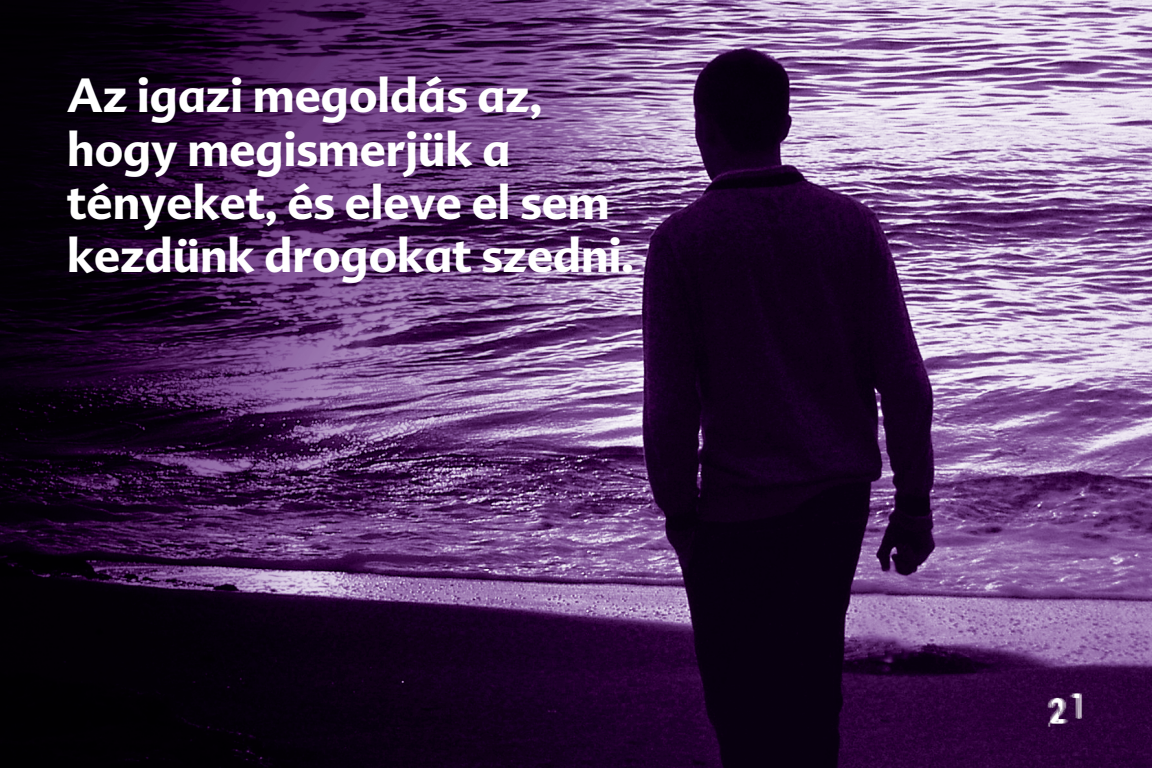
Egy kis mennyiség serkentőszerként hat (felgyorsít). Nagyobb mennyiség nyugtatóként hat (lelassít). A még nagyobb mennyiség méregként hat, és halált is okozhat.

Ez minden drogra igaz. Csak a hatás eléréséhez szükséges mennyiség különbözik.

De sok drognak van még egy hátránya: közvetlen hatással van az elmére. Eltorzíthatja a droghasználó érzékelését azzal kapcsolatban, ami körülötte történik. Ezért a személy tettei furcsák, észszerűtlenek, értelmetlenek, sőt pusztítóak lehetnek.

A drogok minden érzést gátolnak, a kellemeseket és a kellemetleneket egyaránt. Tehát, bár a drogok rövid távú segítséget nyújthatnak a fájdalom csillapításában, ezzel együtt rombolják a képességeket és az éberséget, valamint zavarossá teszik az ember gondolkodását.

A gyógyszerek olyan anyagok, amelyek célja gyorsítani, lassítani vagy megváltoztatni valamit a tested működésében annak érdekében, hogy a tested jobban működjön. Néha szükség van rájuk. Ettől azonban még ugyanúgy drogok: serkentőszerként vagy nyugtatóként hatnak, és túl sok belőlük halált is okozhat. Tehát, ha a gyógyszereket nem úgy használod, ahogy kell, akkor ugyanolyan veszélyesek lehetnek, mint az illegális kábítószerek.

Az igazi megoldás az,
hogy megismerjük a
tényeket, és eleve el sem
kezdünk drogokat szedni.

MIÉRT FOGYASZTANAK AZ EMBEREK DROGOKAT?

Az emberek azért szednek drogokat, mert valamit meg akarnak változtatni az életükben.

Íme néhány ok, amelyet a fiatalok mondtak arra a kérdésre, hogy miért kezdtek drogokat szedni:

- be akartak illeszkedni
- menekülni vagy lazítani akartak
- unatkoztak
- hogy felnőttnek látsszanak
- lázadni akartak
- kísérleteztek

A drogokat megoldásnak tartják, de végül a drogok maguk lesznek a probléma.

Bármilyen nehéz is szembenézni a problémáinkkal, a droghasználat következményei mindig rosszabbak, mint az a probléma, amit meg szeretnénk oldani velük. Az igazi megoldás az, hogy megismerjük a tényeket, és eleve el sem kezdünk drogokat szedni.

Több millió ilyen füzetet osztottunk már ki a világon, 20-nál több nyelven.

Ahogy egyre újabb drogok jelennek meg az utcákon, és egyre többet tudunk a hatásaikról, ezeket a füzeteket naprakésszé tesszük, illetve újakat állítunk össze.

A füzeteket a Drogmentes Világért Alapítvány adja ki, amely egy Los Angeles-i központú nonprofit közhasznú szervezet.

Az alapítvány oktatási anyagokkal és tanácsokkal látja el, valamint összehangolja a nemzetközi drogmegelőzési hálózatát. Fiatalokkal, szülőkkel, pedagógusokkal, önkéntes szervezetekkel és kormányhivatalokkal működik együtt – bárkivel, aki segíteni akar az embereknek drogmentes életet élni.

REFERENCIÁK:

A füzet készítéséhez használt referenciákat megtalálod a mondjnemetadrogokra.hu/refs weboldalon.

FÉNYKÉPEK: 9. oldal: OxyABUSEkills.com (protest)

TÉNYEK, AMELYEKET TUDNOD KELL

Ez a füzet egy olyan sorozat része, amely tartalmazza a tényeket a marihuánáról, az alkoholról, a fentanilról, a szintetikus drogokról, az ecstasyról, a kokainról, a crack kokainról, a kristálymetről és a metamfetaminról, az inhalánsokról, a heroinról, az LSD-ről és a vényköteles szerekkel való visszaélésről. Ezeknek az információknak a birtokában az olvasó lehetőséget kap, hogy a drogmentes élet mellett döntsön.

Ha ingyenes online tanfolyamokat szeretnél elvégezni, vagy kapcsolatba szeretnél lépni egy Drogmentes Világért csoporttal a közeledben, látogass el a MondjNemetaDrogokra.hu oldalra

Foundation for a Drug-Free World
MondjNemetaDrogokra.hu • info@drugfreeworld.org
1 (888) 668-6378 • 1 (818) 952-5260

Szkenneld be itt a füzet letöltéséhez

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Minden jog fenntartva. A Truth About Drugs (Az Igazság a Drogokról) és a Foundation for a Drug-Free World-logó védjegyek, amelyek a Foundation for a Drug-Free World (Drogmentes Világért Alapítvány) tulajdonában vannak, és használatuk annak engedélyével történik. #S001562 - HUNGARIAN